

HØJESTERETS DOM

afsagt fredag den 21. oktober 2022

Sag 42/2022

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T1

(advokat Kristian Qvist Krüger, beskikket)

og

T2

(advokat Daniel Rosenkilde, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten på Frederiksberg den 31. maj 2021 (3063/2021) og af Østre Landsrets 11. afdeling den 12. januar 2022 (S-1650-21).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Lars Hjortnæs, Oliver Talevski, Anne Louise Bormann og Søren Højgaard Mørup.

Påstande

Dommen er anket af T1 og T2 med påstand om formildelse.

Anklagemyndigheden har påstået skærpelse.

Forurettede, F, har nedlagt påstand om, at T1 og T2 solidarisk skal betale 25.000 kr. i godtgørelse, subsidiært et mindre beløb, med renter fra den 10. juni 2021.

T1 og T2 har heroverfor påstået stadfæstelse.

Anbringender

T1 og T2 har til støtte for påstanden om formildelse af straffen anført navnlig, at der alene skal ske domfældelse efter straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1, jf. § 21, idet der ikke er tale om et forsøg på et egentligt hjemmerøveri omfattet af § 288, stk. 2. Det fremgår af denne bestemmelses forarbejder, at det er en betingelse for, at et forhold er et egentligt hjemmerøveri, *at* der ikke har været forudgående personlige relationer mellem gerningsmanden og offeret, *at* motivet må antages at være en formodning om værdier i offerets hjem, og *at* gerningsmanden er trængt ind i det private hjem.

Højesteret har i UfR 2013.821 fastslået, at en personlig relation mellem en af gerningsmændene og forurettede medførere, at der heller ikke for de øvrige gerningsmænds vedkommende foreligger et egentligt hjemmerøveri. Ved vurderingen af den personlige relation skal der anlægges en udvidet fortolkning af begrebet, der tager hensyn til samfundsudviklingen, herunder brugen af sociale medier. Den personlige relation i dag på de sociale medier er væsentligt anderledes end forståelsen af den personlige relation ved lovens indførelse. Når der er usikkerhed om, hvorvidt et forhold kan betragtes som et egentligt hjemmerøveri, synes domstolene at være tilbageholdende med at fastslå, at sådanne forhold er omfattet af hensigten med lovændringen i 2011 om strafskærpelse ved egentlige hjemmerøvier.

Det kan ikke afvises, at der bestod en sådan personlig relation mellem F og T3, at der ikke var tale om et egentligt hjemmerøveri. De havde således aktivt tilføjet hinanden som venner på to sociale platforme, udvekslet billeder, videoer og beskeder af mere eller mindre personlig karakter over en periode, ligesom der havde været en telefonsamtale. Korrespondancen omhandlede en aftale om sex, som er den mest personlige relation mellem to mennesker. Det kan ikke føre til et andet resultat, at T3 og F ikke havde oplysninger om hinandens rigtige navne.

T3 havde ikke en formodning om, at der hos F befandt sig værdier. Den aftalte pris for samlet tydede ikke på, at han havde særlige værdier. Heller ikke adressen i Folehaven i Valby gav anledning til at tro, at der var tale om et hjem indeholdende værdier. Ikke ethvert aktiv kan anses for at være en "værdi" i lovforarbejdernes forstand.

T3 mødte op ved Fs bopæl efter forudgående aftale og blev lukket frivilligt ind i lejligheden, hvilket efter praksis ikke kan anses som indtrængning i lovens forstand. Forholdet kan derfor ikke anses som et forsøg på et egentligt hjemmerøveri, heller ikke i relation til T1 og T2.

Straffen bør som følge af, at der ikke forelå et forsøg på et egentligt hjemmerøveri, fastsættes til fængsel i niveauet 1½-2 år, jf. herved byrettens dom i sagen.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at alle betingelser for at anse forholdet som et egentligt hjemmerøveri er opfyldt, og at det derfor er korrekt, at landsretten har henført røveriforsøget under straffelovens § 288, stk. 2.

Efter såvel forarbejderne som retspraksis i relation til straffelovens § 288, stk. 2, er det en betingelse for, at der er tale om et egentligt hjemmerøveri, at der ikke er en forudgående personlig relation mellem en gerningsmand og forurettede. Ikke enhver kontakt mellem personer udgør en personlig relation, der kan fratage et røveri karakteren af et egentligt hjemmerøveri. Det fremgår af praksis, at en forbindelse mellem personer, der navnlig udspringer af handel med varer eller tjenesteydelser, ikke anses for at være en personlig relation i modsætning til en forudgående kontakt, der giver indtryk af, at personerne tidligere er mødtes i privat eller venskabelig sammenhæng.

Det følger af landsrettens bevisresultat, at kontakten mellem F og T3 ikke kan anses at have haft en intim eller personlig karakter, idet den var kort, sporadisk og overfladisk og alene havde til formål at indgå en aftale om en prostitutionsydelse, der skulle leveres i Fs hjem. Der blev ikke udvekslet personlige oplysninger, bortset fra hans adresse, og ingen af parterne afslørede deres rigtige navne, tanker, følelser eller andre intime oplysninger. Kontakten adskiller sig således ikke afgørende fra den kontakt, der kan være imellem personer, der indgår aftale om køb eller salg af en genstand eller en tjenesteydelse, der leveres i hjemmet, f.eks. efter annoncering i Den Blå Avis eller ved bestilling af en håndværkerydelse. Det bestrides ikke, at kommunikation mellem mennesker via sociale medier, herunder netdatingtjenester, kan være af en så intim og personlig karakter, at der herved er skabt en personlig relation i straffelovens § 288, stk. 2's forstand, men det er ikke tilfældet i denne sag.

Der er tale om et forsøg på et egentligt hjemmerøveri, hvor motivet var en formodning om værdier i Fs hjem i form af penge til at betale for den seksuelle ydelse og eventuelt andre effekter, hvilket landsretten har lagt til grund.

Det underbygges endvidere af, at T1 og T2 forsøgte at trænge ind i Fs private hjem, selv om de vidste, at han var hjemme. Det er uden betydning, at T3 forinden var blevet lukket ind i lejligheden af ham i forventning om, at hun skulle levere en prostitutionsydelse.

For så vidt angår straffastsættelsen gøres det gældende, at straffen til en person over 18 år, der ikke tidligere er straffet af betydning for sagen, for et forsøg på egentligt hjemmerøveri som udgangspunkt bør udmåles i niveauet omkring fængsel i 3 år og 6 måneder, jf. UfR 2016.1077 Ø. Det må tillægges betydning i skærpende retning bl.a., at begge de tiltalte er tidligere straffet af betydning for sagen, og at de forsøgte at udøve grov vold mod F, hvilket alene blev forhindret af hans kraftige fysiske modstand.

F har til støtte for påstanden om godtgørelse anført navnlig, at han skal tillægges godtgørelse i henhold til den dagældende erstatningsansvarslovs § 26, stk. 3, nu stk. 4. Han har krav på godtgørelse, uanset om forholdet henføres under straffelovens § 288, stk. 1 eller 2. Under det røveriske overfald blev han angrebet af de tiltalte, der var maskerede og anvendte våben i form af en kødhammer og en hardballpistol. Han har efterfølgende haft det psykisk hårdt og måttet holde nogle fridage.

T1 og T2 har over for påstanden om godtgørelse anført, at der, uanset om der måtte være tale om forsøg på et egentligt hjemmerøveri, ikke er grundlag for godtgørelse.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens hovedspørgsmål er, om det forhold, som T1 og T2 er fundet skyldige i, er forsøg på et ”egentligt hjemmerøveri” omfattet af straffelovens § 288, stk. 2. Desuden skal der tages stilling til straffastsættelsen og godtgørelse efter erstatningsansvarsloven.

Efter straffelovens § 288, stk. 2, kan straffen stige til fængsel i 10 år, når et røveri er af særlig grov beskaffenhed, herunder ”fordi gerningsmanden er trængt ind i et privat hjem for at begå røveri”.

I forarbejderne er det forudsat, at ikke alle røverier, hvor gerningsmanden er trængt ind i et privat hjem for at begå røveri, skal anses for at være røveri af en sådan grov beskaffenhed, at forholdet henføres under strafskærpselsesreglen i § 288, stk. 2. Det er hensigten, at kun egentlige hjemmerøverier som udgangspunkt skal henføres under dette led i § 288, stk. 2. Efter forarbejderne omfatter egentlige hjemmerøverier tilfælde, hvor gerningsmanden og offeret ikke har haft forudgående personlige relationer, hvor motivet må antages at være en formodning om værdier i offerets hjem, og hvor gerningsmanden er trængt ind i det private hjem, uanset at beboerne var hjemme. Uden for begrebet egentlige hjemmerøverier falder bl.a. røverier i private hjem med motiv af hævn eller inddrivelse af påstået gæld eller lignende.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt der har været forudgående personlige relationer mellem medgerningsmanden T3 og forurettede F, har landsretten lagt til grund, at kontakten mellem dem blev etableret gennem Sugardaters.dk og senere fortsatte via Snapchat, at kontakten foregik ved anvendelse af alias-navne, at kontakten var meget sporadisk, og at den eneste personlige oplysning, der blev udvekslet, angik Fs adresse. Landsretten har endvidere lagt til grund, at Fs formål med kontakten alene var at få en aftale om et prostitutionsforhold i stand, og at T3s formål med kontakten også var at indgå aftale om et prostitutionsforhold, dog således at hun på et tidspunkt i forløbet fik en intention om at snyde F for den ydelse i form af et seksuelt forhold, som han skulle betale hende for.

Højesteret tiltræder efter en samlet vurdering af de faktiske omstændigheder, som er lagt til grund af landsretten, at betingelsen om, at gerningsmanden og offeret ikke har haft forudgående personlige relationer, er opfyldt.

Landsretten har lagt til grund, at T1 og T2 forsøgte at trænge ind i lejligheden for at begå røveri. Højesteret finder, at det er uden betydning, at T3 forinden var blevet lukket ind i lejligheden af F.

Højesteret tiltræder på den anførte baggrund, at der er tale om et forsøg på et egentligt hjemmerøveri omfattet af straffelovens § 288, stk. 2. Straffen fastsættes herefter i henhold til de bestemmelser, som landsretten har nævnt, herunder straffelovens § 288, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 1, jf. § 21.

Højesteret tiltræder, at straffen (tillægsstraffen for T1 og fælles- og tillægsstraffen for T2) er fastsat til fængsel i 3 år og 9 måneder for begge de tiltalte.

Højesteret tiltræder endvidere, at der ikke er grundlag for at tilkende F godtgørelse i medfør af erstatningsansvarsloven.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens dom.

T1 og T2 har fortsat været fængslet under anken.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

T1 og T2 skal solidarisk betale sagens omkostninger for Højesteret, dog skal de hver især betale salæret til den for dem beskikkede forsvarer.